

Deltakelse

Taler

Hadia Tajik

Dato

11 august 2013

Sted

Oslo

Omstendigheter

Lansering av nytt kulturløft

- 1 Vi er et lite land, men vi er en sterk kulturnasjon.

Norske filmer har blitt nominert til noen av verdens viktigste filmpriser.

- 5 Og noe av det første du ser når du kommer inn i en bokhandel i England, Tyskland eller USA er Jo Nesbø sine krimbøker.

Og vi har talenter Ingeborg Gillebo som synger opera i Vinstra, på Operaen i Bjørvika og på The Metropolitan i New York.

10

For eksempel.

Norge som kulturnasjon er like avhengige av å satse stort og bredt som idretten. Ved å kunne hente fra hele vår nasjonale talentbase legger vi grunnlaget for

15

kvalitet, og mulighet til å være blant verdenseliten.

Noen kaller kultur avkobling. Det kan det også være. Men kultur er først og fremst tilkobling. Til følelser, livet vårt, historien og verden rundt oss.

20

Kultur er helt, helt grunnleggende - både for oss som mennesker og som samfunn.

Slik har vi tenkt når vi har jobbet med Kulturløftet.

25

Det nye kulturløftet står på skuldrene til de to første.

Vi fortsetter med det som er satt i gang - og vi legger fram nye ambisjoner.

30 For å få mest mulig kunnskap om hva behovene er, satte vi ned Enger-utvalget for å se på resultatene av de to første kulturløftene. Vi reiste til alle 19 fylker for å få innspill og gode ideer om hva kulturen trenger nå. Og vi fikk både kunnskap og ideer, som vi vil omsette til praksis.

35 Det overordnede løftet er dette: Kulturlivet skal fortsette å vokse. For vi holder fast ved løftet om at kulturbudsjettet skal utgjøre 1 prosent av statsbudsjettet.

Jeg vil gjerne tydeliggjøre hva dette innebærer:

40 Denne regjeringens arbeid har doblet kulturbudsjettet og løftet det til 0,96 prosent av statsbudsjettet. Det betyr at det er 0,04 prosent igjen for å nå 1 prosent-målet.

0,04 prosent utgjør nesten 600 millioner kroner.

45

Når vi holder fast ved 1 prosent-målet, betyr det at kulturbudsjettet fortsetter å vokse (med utgangspunkt i de anslag som er mulig å gi) med nesten 200 millioner kroner hvert eneste år de neste årene.

50 For å legge dette sammen:

Det er et hav av forskjell på å si at 1 prosent-målet er viktig og det å ikke si det.

Uten 1-prosent-målet går man glipp av veksten fra 0,96 prosent opp til 1 prosent - og man går glipp av den årlige veksten i statsbudsjettet de neste årene.

55

Det betyr at uten vårt Kulturløft vil kulturlivet bare de neste tre-fire årene gå glipp av 1 milliard kroner.

60 Så er ikke penger det eneste som er viktig. Like viktig er det å ha politiske ambisjoner på kulturfeltet. Å ville noe.

Som å ha gode kulturskoler.

65 Å styrke tradisjonskulturen.

Å legge til rette for talentutvikling.

- 70 Men ingen av disse målene er mulig å nå, hvis man ikke også er villig til å sette økonomisk kraft bak det.

Pengene er ikke målet, men de er middelet for å nå målene.

- 75 Og vi setter på denne måten penger bak løftene i Kulturløftet.

Jeg vil særlig nevne tre ting fra det nye Kulturløftet. Alle de tre tingene jeg skal nevne handler om dette ene nøkkelbegrepet: Deltakelse.

- 80 Det første er den kulturelle grunnmuren.

Det andre er behovet for kulturelle kraftsentra i hele landet.

Det tredje er kvalitet og talentutvikling.

85

Den kulturelle grunnmuren ble introdusert som begrep av Enger-utvalget. Det handler om det lokale kulturlivet.

- 90 Den kulturelle grunnmuren er hverdagskulturen. Det er den nære kulturen. Det er det lokale biblioteket, frivilligheten, kulturskolen, skolekorpset, øvingslokalet der man endelig, endelig, knekker gitarkoden.

- Derfor vil vi ha en bedre kulturskole. Flere må få muligheten til å delta. Noe av det nye vi gjør, er at vi vil at staten skal gi støtte til de kommunene der
95 kulturskolene jobber systematisk med sosial utjevning og med faglig innhold. Slik at vi sammen kan få til det målrettede og nødvendige løftet.

- Derfor vil vi lage en nasjonal strategi for biblioteksektoren. Det vil skape sterkere forpliktelser både nasjonalt og lokalt, for at folkebibliotekene skal få sin
100 rettmessige posisjon som møteplass som demokratisk arena.

Og ikke minst vil vi at staten, fylkene og kommunene skal samarbeide mer og bedre om kulturlivet.

- 105 Når jeg sier det på den måten så er det fordi vi vil gjennom dette Kulturløftet ta

initiativ til ikke bare ett - men 428 lokale kulturløft, altså kulturløft i alle kommuner.

110 Vi vil ha alle kommunene med.

Det andre jeg vil nevne er behovet for sterke kulturelle kraftsentra i alle deler av landet.

115 Det er mye spennende som skjer i landet vårt. Fra filmmiljøet i Stavanger, de sterke operatradisjonene i Kristiansund, til Bergen som allerede i 1562 hadde landets første teaterforestilling, til Bodø som neste år får ferdig fantastiske kulturkvartalet Stormen midt i byen.

120 Det å ha sterke kulturelle kraftsentra handler både om at alle skal kunne oppleve kultur, fordi man har nærhet til ulike kulturinstitusjoner og kulturmiljøer -- men også om å utvikle kvalitet og innholdet i kunsten og kulturen.

For hvis alle skal få oppleve kultur, må kulturen være overalt.

125

Og hvis kulturen alltid skal være i utvikling, må den bli utfordret av ulike stemmer og perspektiver - fra ulike deler av landet.

Derfor sier vi at vi vil sikre sterke og kunstnerisk frie institusjoner over hele landet.

130

Og derfor sier vi i det nye Kulturløftet at vi vil utjevne geografisk fordeling av kulturmidler. Vi vil ta alle talentene i landet vårt i bruk.

135 Bare sånn kan vi oppnå det tredje punktet jeg vil innom, som er kvalitet.

Det er mange politikere som sier de vil satse på kvalitet.

140

Men når de sier det, uten å samtidig også si at kvalitet er en treningssak, så gjøre de kvalitetsbegrepet urett.

Det er ingen som våkner en morgen og er konsertpianist.

Det er ingen som er verdens beste ballettdanser første gang han tar på seg

ballettsko.

Kvalitet er noe man må trene seg til - og det gjelder også for kunstnere, dansere, artister og komponister.

150

Kvalitet er dessuten dynamisk. Vi kan ikke operere med et så smalt kvalitetsbegrep at vi ikke kan la oss utfordre at kunstnere som redefinerer kvalitet.

155 I år er det jo Munch-år, han er jo en helt unik maler, men han er også et godt eksempel på at kvalitetsbegrepet alltid er i bevegelse. I sin samtid utfordret han forståelsen av hva som var et ferdig maleri, og hvordan man kan uttrykke følelser på et lerret.

160 Poenget mitt er:

Kvalitet er ikke noe som kan vedtas en gang for alle, men noe som kan legges til rette for gjennom langsiktig arbeid.

165 Det er dét vi skal gjøre.

For ti-femten år siden hadde både publikum og kritikerne mistet troen på norsk film. Nå produserer filmbransjen flere filmer, som blir sett av flere og blir tatt godt i mot i inn- og utland. Flukt, Kon-Tiki og Reisen til julestjernen er
170 eksempler på film som ikke bare norske kinogjengere har glede av, men som også er solgt til over 70 forskjellige land. Norge er blitt et interessant filmland, takket være dyktige, modige, norske filmskapere.

Det viser at vi kan - hvis vi vil - i Norge.

175

Vi kan når vi satser og har ambisjoner.

Vi er stolte når norsk film, norsk kultur, vinner priser og deltar på festivaler verden over. Det er én indikator på kvalitet.

180

Men det er ikke den eneste indikatoren.

Kunstnere må få rom til å kunne ta sjanser. Derfor trenger man gode

185 støtteordninger, for kunstnere kan ikke gjøres avhengig bare av kommersiell
suksess.

En annen indikator på kvalitet er bredde. Hvilke historier blir fortalt, hvilke liv
og erfaringer blir synlige?

190

Kraften og kvaliteten i kulturen forsterkes når den blir båret fram av mange
ulike stemmer.

Derfor vil vi styrke og utvikle talentprogrammer.

195

Derfor vil vi ha bredere rekruttering til kulturlivet.

For Norge skal alltid ha verdensledende kunstnere og artister i vårt kulturliv.

200 Helt til slutt vil jeg si:

Med det nye Kulturløftet oppnår vi to ting:

205

Vi viser at vi har høye ambisjoner. Og vi sørger for at vi har råd til å innfri de
ambisjonene.

210

Vår regjering er den eneste garantisten for at en prosent av statsbudsjettet hvert
år skal gå til kultur, og at kulturmidlene skal vokse i årene som kommer - for den
kulturelle grunnmuren, for kulturelle kraftsentra i alle deler av landet og for
kvalitet.

Kilde

www.regjeringen.no

215

Emner

Kultur, Kulturpolitikk, Regjeringen, Valg

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/deltakelse>

220